

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTMMN1010 Szövegolvasási technikák, műelemzés I.: Műelemzések a 20. század első felének szövegeiből

Tantárgy neve: Szövegolvasási technikák, műelemzés	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1010 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Farkas Zsolt adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Farkas Zsolt adjunktus	
Tantárgyi egység: Szövegolvasási technikák, műelemzés I.: Műelemzések a 20. század első felének szövegeiből	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1010 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2 ^Ó (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: BTMMN1010: 2 előadás, 3 konzultáció, BTMMN1012: 2 előadás, 2 konzultáció (A nappali képzés heti órászáma 14 héten át. A levelező képzések féléves órászáma a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves órászáma 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves órászáma 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A tantárgy feladat és célja kettős. XX. századi magyar irodalmi alkotások elemzése egyrészt lehetőséget nyújt a jelentős egyedi művek és életművek, illetve műfajok, korszakformációk tanulmányozására, másrészt gyakorlati interpretációs és elméleti ismereteket is közvetít, ilyen képességeket is megerősít.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Az irodalom kommunikációs formáinak, szövegtípusainak, történeti folyamatainak és jelentős korszakainak fő sajátosságainak ismerete (azok Európai és kulturális kontextusára való kitekintéssel); tájékozódás a magyar nyelvű szövegek és kulturális jelenségek nyelvi és irodalmi értelmezésének ismert eljárásai és módszerei, valamint ezek szakmailag elfogadott kontextusai és értékelési terén. <i>képesség:</i> A magyar irodalom jelenségeinek, sajátosságainak, valamint a hagyományon belüli összefüggéseinek, történeti beágyazottságának értelmezése; a magyar irodalom műfajilag sokszínű szövegeinek és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeknek az irodalomtudomány szempontjából való értelmezése. <i>attitűd:</i> Annak megértése és elfogadása, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak; nyitottság a magyar és más kulturális közösségek irányában; a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségének képviselése. <i>autonómia és felelősség:</i> Olyan – történetileg és világnézetileg koherens – egyéni álláspont kialakítása, amely segíti a hallgató és környezete fejlődését, tudatosodását.</p>	

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Ady Endre lírája
2. Babits Mihály költészete
3. Kosztolányi novellisztikája
4. Karinthy és Szép Ernő félhosszú versei
5. Krúdy Gyula, a regényíró
6. Móricz Zsigmond, a regényíró
7. Kassák Lajos, a lírikus
8. Női emlékiratírók: Jászai Mari, Vajda Jánosné Bartos Rozália, Kosztolányi Dezsőné Harmos Ilona
9. Füst Milán: A feleségem története
10. Szomory Dezső: A párizsi regény
11. József Attila lírája
12. Dsida Jenő lírája
13. Radnóti Miklós eklogaköltészete
14. A Nyugat-nemzedékek műfordítási gyakorlata

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

VEZÉR Erzsébet, *Ady Endre élete és pályája*, Bp., 2003.

RÁBA György, *Babits Mihály költészete*, Bp., 1981.

SZEGDY-MASZÁK Mihály, *Kosztolányi Dezső*, Bp., 2010.

BEZECZKY Gábor, *Siker és népszerűség: a legenda kezdete: 1911: Megjelenik Krúdy Gyula Szindbád ifjúsága című könyve*, Villanyspenót.

https://irodalom.oszk.hu/villanyspenot/#/fejezetek/XZvvDb_vSYKN9bI1ti5Zdw

GINTLI Tibor, *Az elbeszélői autoritás elvesztése: 1930: Megjelenik Krúdy Gyula Boldogult úrfikoromban című regénye* = SZEGEDY-MASZÁK Mihály – VERES András (szerk.), *A magyar irodalom története: 1920-tól napjainkig*, Bp., 2007, 162–173.

SZILÁGYI Zsófia: *Móricz Zsigmond*, Bp., 2013.

ACZÉL Géza: *Kassák Lajos*, Bp., 1999.

BORGOS Anna, *Nőírók és író nők. Irodalmi és női szerepek a Nyugatban*, Bp., 2011.
 SCHEIN Gábor, *Füst Milán*, Bp., 2017.
 RÉZ Pál, *Szomorú Dezső alkotásai és vallomásai tükrében*, Bp., 1971.
 SZABOLCSI Miklós, *József Attila élete és pályája, I–II.*, Bp., 2005.
 POMOGÁTS Béla (szerk.), *Dsida Jenő – Tükör előtt*, Bp., 2001, In memoriam.
 FERENCZ Győző, *Radnóti Miklós élete és költészete*, Bp., 2009.
 RÁBA György, *A szép hűtlenek*, Bp., 1969.
 Marcel CORNIS-POPE– John NEUBAUER, *History of the Literary Cultures of East-Central Europe, Vol. I–II., Junctures and Disjunctures in the 19th and 20th Centuries*, Amsterdam–Philadelphia, 2004–2006. (A releváns fejezetek.)

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

ARANY Zsuzsanna, *Kosztolányi Dezső élete*, Bp., 2017.
 KELLÉR Andor, *Író a toronyban*, Bp., 1958.
 KERESZTESI József, *Komoly dolog: Karinthy Frigyes költészetéről* = KARINTHY Frigyes *Összegyűjtött versei*, sajtó a.r. KŐRIZS Imre, Bp., 2016.
 KŐRIZS Imre, „Dallama még a fülembé motoz”: *Radnóti hatása Vergiliusra*, *Holmi* 22(2010), 1150–1156.
 RÉZ Pál (vál., szerk., összeáll.), *Az irgalom hegyén. Szomorú Dezső emlékezete*, Bp., 2004, Emlékezet.
 SZILÁGYI Zsófia, *Az éretlen Kosztolányi*, Bp., 2017.
 TANDORI Dezső, *Az erősebb lét közelében*, Bp., 1981.
 Marcel CORNIS-POPE– John NEUBAUER (eds.), *History of the Literary Cultures of East-Central Europe, Volume IV: Types and stereotypes*, Amsterdam–Philadelphia, 2010. (A releváns fejezetek.)